

**Sprawozdanie z pracy
Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. dr. Michała Marcza
w Tarnobrzegu
za 2018 rok**

Tarnobrzeg 2019

Sprawozdanie z pracy Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu za 2018 rok.

W 2018 roku zadania statutowe Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu realizowała Biblioteka Główna oraz 8 filii bibliotecznych zlokalizowanych w osiedlach Serbinów, Dzików, Siarkowiec, Przywiśle, Miechocin, Mokrzeszów, Wielowieś i Sobów. Zgodnie z misją Biblioteki pracownicy w realizacji różnorodnych zadań szczególną uwagę zwracali na:

- 1) gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie, dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy,
- 2) pełnienie przez Bibliotekę funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnej oraz innych materiałów o charakterze regionalnym,
- 3) badanie stopnia i stanu zaspokojenia potrzeb użytkowników, dążenie do podnoszenia standardu bibliotek,
- 4) organizowanie różnych form pracy promujących czytelnictwo.

I. Zakup zbiorów bibliotecznych.

W ciągu 2018 roku systematycznie uzupełniane były księgozbiory MBP w nowości wydawnicze. Na koniec 2018 roku w bibliotekach zarejestrowanych było 216.514 książek o łącznej wartości 2.425.286,46 złotych oraz 35.266 jednostek zbiorów specjalnych, w tym 1.894 cyfrowe książki dźwiękowe w formacie „Czytak”, o wartości 218.367,41 złotych.

W okresie sprawozdawczym zbiory MBP powiększyły się o 8.002 woluminy na kwotę 171.274,86 złotych.

Zakupiono:

- 1) ze środków własnych
 - a) książki – 4.481 wol. – 101.892,63 zł,
 - b) audiobooki – 374 jedn. – 7.341,05 zł,
 - c) filmy DVD – 59 jedn. – 1.210,51 zł,
z audiodeskrypcją
- 2) dotacji celowych
 - a) Min. Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 1.764 wol. – 39.000,00 zł,
 - b) Miejskiej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych – 447 wol. – 6.000,00 zł.

Ponadto zbiory Biblioteki powiększono o 887 darów i ekwiwalentów o wartości 15.830,67 zł, w tym:

1) książki	– 816 wol.	– 14.908,30 zł,
2) audiobooki	– 24 wol.	– 250,00 zł,
3) filmy	– 8 jedn.	– 140,00 zł,
4) ekwiwalenty	– 28 wol.	– 523,37 zł.

Księgozbiór MBP uzupełniony został w ciągu roku o 7.536 woluminów, w tym:

1) literatura piękna dla dorosłych	– 3.978	– 52,79%,
2) literatura piękna dla dzieci	– 2.236	– 26,63%,
3) literatura popularnonaukowa	– 1.322	– 17,58%.

Średnia cena zakupionej książki ukształtowała się na poziomie 22,74 zł i była niższa o 0,35 zł w porównaniu do 2017 roku. Wpływ na uzyskanie niższej ceny zakupu miały uzyskane, w wyniku negocjacji, wysokie rabaty dochodzące nawet do 40% ceny detalicznej oraz zakup zbiorów bezpośrednio od wydawców.

W 2018 roku zbiory specjalne powiększyły się ogółem o 466 jednostek inwentarzowych o wartości 8.941,56 złotych, w tym z zakupu 433 jednostki o wartości 8.551,56 złotych.

Struktura liczącego 216.514 wol. księgozbioru Biblioteki Głównej oraz filii bibliotecznych w dniu 31.12.2018 roku była następująca:

1) literatura piękna dla dorosłych	– 80.011 wol.	– 36,95 %,
2) literatura piękna dla dzieci	– 62.154 wol.	– 28,71 %,
3) literatura popularnonaukowa	– 72.184 wol.	– 33,34 %,
4) czasopisma oprawne	– 2.165 wol.	– 1,00 %.

Systematycznie przez cały rok opracowywane były nowości wydawnicze, przygotowywano je do udostępniania czytelnikom, konserwowano we własnym zakresie książki zniszczone. W ciągu roku sklasyfikowano, nadano numery inwentarzowe, sygnatury, naklejono kody kreskowe na 7.534 woluminy. Do bazy MAK+ wprowadzono 7.554 rekordy i na bieżąco uzupełniano opisy bibliograficzne o słowa kluczowe, dodawano nowe podpoła, załączniki do opisów, spisy treści, usuwano z katalogów on-line zdublowane opisy. Na koniec 2018 roku baza książek w programie MAK+ zawierała 87.505 opisów bibliograficznych.

Ponadto w ciągu roku pracownicy bibliotek podkleili i utwardzili okładki w zniszczonych 3.798 woluminach, oprawili w folię 14.405 woluminów. Pracownicy wypożyczalni szczególną uwagę przywiązywali do terminowości zwrotu wypożyczonych książek. W ciągu roku wysłano 343 upomnienia, na które odpowiedziało pozytywnie około 30% czytelników płacąc kary i oddając przetrzymane książki.

Podczas porządkowania księgozbioru na regałach, selekcionowano książki przestarzałe i zniszczone. Łącznie usunięto ze zbiorów 7.666 woluminów o wartości 9.123,99 złotych.

Struktura ubytków była następująca:

1) literatura piękna dla dorosłych	– 2.619 wol.	– 34,16%,
2) literatura piękna dla dzieci	– 2.790 wol.	– 36,40%,
3) literatura popularnonaukowa	– 2.257 wol.	– 29,44%.

Ubytkowane zbiory zostały wykreślone z ksiąg inwentarzowych i wycofane z katalogu on-line. Książki o średnim stanie zacytowania przeznaczone zostały na kiermasze „Książka za cegiełkę”, zniszczone na makulaturę.

Przysposabiane do udostępniania i porządkowane były również zbiory specjalne. Ubytkowano 174 kasety video o wartości 15.826,86 złotych oraz 490 kaset magnetofonowych o wartości 8,26 złotych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 roku przeprowadzono kontrole księgozbioru w Wypożyczalni Biblioteki Głównej oraz w Filii nr 4.

Na prenumeratę prasy 85 tytułów (151 egzemplarzy) w roku 2018 przeznaczono 24.117,78 złotych.

II. Czytelnicy.

W okresie sprawozdawczym w wypożyczalniach MBP zarejestrowano 11.730 czytelników.

Wśród nich byli czytelnicy:

1) do 5 lat	–	162	–	1,38%,
2) 6 – 12	–	1.811	–	15,44%,
3) 13 – 15	–	856	–	7,30%,
4) 16 – 19	–	1.058	–	9,02%,
5) 20 – 24	–	581	–	4,95%,
6) 25 – 44	–	3.420	–	29,16%,
7) 45 – 60	–	2.250	–	19,18%,
8) powyżej 60	–	1.592	–	13,57%.

Struktura czytelników wg zajęcia ukształtowała się następująco:

1) uczący się	–	4.016	–	34,24%,
2) pracujący	–	4.507	–	38,42%,
3) pozostałe	–	3.207	–	27,34%.

W porównaniu do roku 2017 odnotowano wzrost w ilości zarejestrowanych czytelników o 66 osób. Struktura wiekowa zarejestrowanych czytelników utrzymywała się na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie roku ubiegłego. Niewielkie wzrosty (około 1%) odnotowano w grupach wiekowych 13 - 15 lat, 45 – 60 i powyżej 60 lat, natomiast spadki w grupach 16 – 19 lat i 20 – 24 lata.

W strukturze wg zajęcia spadek odnotowano wśród uczących się, w pozostałych 2 grupach zaznaczył się lekki wzrost w granicach 1%.

Zasięg czytelniczy w 2018 roku ukształtował się na poziomie 24,84%.

III. Wypożyczenia.

W ciągu roku odnotowano 255.711 wypożyczeń książek, o 4.158 więcej niż w 2017 roku. Odnotowano również 6.702 wypożyczenia na zewnątrz prasy nieoprawnej oraz

8.922 wypożyczenia zbiorów audiowizualnych. Łącznie w ciągu roku wypożyczono 271.335 zbiorów.

Struktura wypożyczeń księgozbioru w okresie sprawozdawczym ukształtowała się następująco:

1) literatura piękna dla dorosłych	– 158.032	– 61,80%,
2) literatura piękna dla dzieci	– 64.435	– 25,20%,
3) popularnonaukowa	– 33.244	– 13,00%.

Wskaźniki wypożyczeń księgozbioru ukształtowały się na poziomie:

1) na 1 mieszkańca	– 5,4 wol.,
2) na 1 czytelnika	– 21,8 wol.

W okresie sprawozdawczym w wypożyczalniach odnotowano 131.250 odwiedzin. W porównaniu do roku 2017 nastąpił wzrost o 1.870 odwiedzin.

1. Wypożyczenia międzybiblioteczne.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również i w roku 2018, prowadzone były wypożyczenia międzybiblioteczne. Na zamówienie czytelników zrealizowano 11 rewersów sprowadzając 21 książek z bibliotek uniwersyteckich i Biblioteki Narodowej.

IV. Udostępnianie prezencyjne.

W czytelnich i kącikach czytelniczych w 2018 roku odnotowano 16.510 odwiedzin. Na miejscu zarejestrowano 9.533 udostępnień książek, 23 wol. czasopism oprawnych oraz 32.832 czasopism nieoprawnych.

W oddziale muzyczno-fonograficznym Filii nr 1 udostępniono 638 jednostek zbiorów audiowizualnych, najwięcej płyt z muzyką poważną i rozrywkową.

Znacznie, bo o 4.425, w porównaniu do 2017 roku wzrosło wykorzystanie stanowisk przeznaczonych dla czytelników z dostępem do komputera i Internetu. Z 38 stanowisk funkcjonujących w Bibliotece Głównej i filiach skorzystano 5.391 razy. Na tak znaczny wzrost zainteresowania korzystaniem z Internetu w bibliotekach wpłynęło między innymi zniesienie od 1.01.2018 roku opłat za udostępnianie komputera i Internetu.

W czytelnich i kącikach czytelniczych zarejestrowano 16.510 odwiedzin, o 2.023 więcej niż w 2017 roku.

V. Działalność informacyjno-bibliograficzna.

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 6.999 informacji, w tym w:

1) dziale informacyjno-bibliograficznym	– 138,
2) dziale udostępniania zbiorów	– 6.861.

Struktura udzielonych informacji, ze względu na ich rodzaj, była następująca:

1) rzeczowe	– 1.354	– 19,35%,
2) bibliograficzne	– 5.336	– 76,23%,

3) biblioteczne – 309 – 4,42%.

Źródłem udzielonych informacji był księgozbiór prezencyjny, prasa bieżąca i archiwalna, elektroniczne bazy danych, katalogi biblioteczne oraz Internet. W okresie sprawozdawczym na bieżąco, w nowości wydawnicze, uzupełniany był księgozbiór prezencyjny, rozbudowywano bazę artykułów prasowych dotyczących różnych dziedzin wiedzy.

Kontynuowano również opracowywanie Bibliografii Tarnobrzega za rok 2018 i w I półroczu zakończono prace nad sporządzeniem Bibliografii Tarnobrzega za 2017 rok.

W ciągu roku uzupełniono elektroniczne bazy o 4.895 rekordów, w tym:

- 1) Bibliografii Tarnobrzega za 2018 – 1.064 rekordy,
- 2) artykułów prasowych – 3.831 rekordy.

Opracowano „Kalendarium Tarnobrzeskie. Wybrane rocznice w 2019 roku”, oraz 4 zestawienia podmiotowo-przedmiotowe poświęcone między innymi Hieronimowi Dekutowskiemu, Irenie Sendlerowej, 100-leciu niepodległości Polski.

Ponadto opracowano dla potrzeb użytkowników 11 zestawień bibliograficznych, dotyczących między innymi historii Radia Leliwa, Republiki Tarnobrzskiej, Gracjana Fróga, tarnobrzeskich ludzi pióra.

VI. Obsługa specjalnych grup użytkowników.

Od lat Miejska Biblioteka Publiczna prowadzi szeroką działalność na rzecz osób z dysfunkcją wzroku. Obsługą użytkowników niewidomych i niedowidzących zajmuje się Filia nr 1. W realizacji swoich zadań współpracuje z Kołem Polskiego Związku Niewidomych oraz Zespołem Szkół Specjalnych. Systematycznie gromadzi zbiory dla tej grupy czytelników, dba o sprzęt specjalistyczny ułatwiający korzystanie ze zbiorów. W okresie sprawozdawczym pozyskano 398 nowych tytułów cyfrowej książki mówionej w formacie „Czytak”, 25 książek w formacie Daisy, zakupiono 395 audiobooków oraz 14 filmów z audiodeskrypcją. Na koniec 2018 roku w zbiorach filii znajdowały się:

- 1) książki w formacie „Czytak” – 1.891 tytułów,
- 2) książki w formacie Daisy – 71 tytułów,
- 3) audiobooki – 2.465 tytułów,
- 4) filmy z audiodeskrypcją – 25 tytułów,
- 5) książka mówiona na kasetach magnetofonowych – 1.704 tytuły,
- 6) filmy – 205 tytułów,
- 7) kasety, CD i audiobooki z muzyką – 1.350 jednostek,
- 8) kursy języków obcych – 87.

Nadmienić należy, że Filia jest wyposażona w sprzęt specjalistyczny, pozwalający na korzystanie ze zbiorów na miejscu. Dysponuje 2 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu, ze specjalistycznym oprogramowaniem udźwiękowiającym i powiększającym tekst, Auto-lektorem, powiększalnikiem „Prisma” oraz zestawem do projekcji filmów z audiodeskrypcją. W roku sprawozdawczym Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” przekazało dla potrzeb czytelników Czytak Plus. W grudniu zawarta została nowa umowa na użyczenie 2 Czytaków Plus w ramach

projektu „Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących” realizowanego przez „Larix”. Na koniec okresu sprawozdawczego Filia dysponowała 12 czytnikami, w tym 10 własnymi oraz 2 użyczonymi. Ze zbiorów Filii, oprócz osób z dysfunkcją wzroku korzystały różne grupy wiekowe czytelników. Dużą popularnością cieszyły się nowe formy udostępnienia zbiorów, ale również „książka mówiona” na kasetach magnetofonowych była jeszcze wypożyczana, zwłaszcza przez osoby starsze.

W 2018 roku w 13 różnych formach pracy promujących czytelnictwo, przygotowanych przez pracowników filii dla osób z dysfunkcją wzroku oraz trzeciego wieku udział wzięło 6.127. Tradycyjnie już odbył się koncert noworoczny w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tarnobrzegu oraz spotkanie dzieci niewidomych z Mikołajem. Systematycznie prowadzone były projekcje filmów z audiodeskrypcją dla członków PZN oraz seanse filmowe dla dzieci ze szkoły specjalnej. Uczniowie szkoły specjalnej uczestniczyli w lekcjach bibliotecznych oraz zabawach z wykorzystaniem zabawek i gier edukacyjnych dla nich przeznaczonych. W ramach długoletniej współpracy Firma Altix, na specjalnym pokazie w Filii nr 1, zaprezentowała osobom zainteresowanym najnowszy sprzęt specjalistyczny dla niewidomych

W ramach Dyskusyjnego Klubu Książki odbyło się 10 spotkań, w których udział wzięły osoby trzeciego wieku.

Ponadto we wszystkich bibliotekach funkcjonujących na terenie miasta pracownicy szczególną uwagę zwracali na obsługę osób z różnymi dysfunkcjami oraz seniorów. Proponowali nowości wydawnicze, pomagali w doborze literatury. Dla seniorów w Bibliotece Głównej przeprowadzono 4 nieodpłatne kursy z obsługi komputera. Uczestniczyło w nich 32 osoby.

VII. Komputeryzacja procesów bibliotecznych i obsługi użytkowników.

Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Michała Marczaka w Tarnobrzegu należy do bibliotek w pełni skomputeryzowanych. Procesy biblioteczne oraz obsługa użytkowników odbywają się z wykorzystaniem programu bibliotecznego MAK+.

W programie MAK opracowywany jest księgozbiór, sporządzane są księgi inwentarzowe, budowane katalogi on-line, prowadzone inwentaryzacje zbiorów bibliotecznych oraz ubytkiwanie zaczytanych i zdezaktualizowanych zbiorów.

Natomiast zarejestrowani w bibliotekach i posiadający kartę biblioteczną czytelnicy, mogą wypożyczyć, rezerwować zbiory, sprawdzić ich dostępność w bibliotece. Ponadto otrzymują automatyczne powiadomienia o zbliżającym się terminie zwrotu książek a po jego przekroczeniu system nalicza kary za ich przetrzymanie. Dostarcza również zbiorczych informacji na temat czytelników, wypożyczeń, aktywności zbiorów bibliotecznych niezbędnych do sporządzanych sprawozdań statystycznych wymaganych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Główny Urząd Statystyczny.

W sieci MBP w okresie sprawozdawczym pracowało 86 zestawów komputerowych, z czego tylko 4 wykorzystywane były do prac związanych z obsługą administracyjno-księgową. Pozostałe 82 zestawy służyły do prac bibliotecznych, z czego 38 znajdowało się na stanowiskach z dostępem do komputera i Internetu przeznaczonych dla czytelników.

VIII. Tarnobrzaska Biblioteka Cyfrowa.

W okresie sprawozdawczym na bieżąco uzupełniana była Tarnobrzaska Biblioteka Cyfrowa. Na strony TBC wprowadzono 131 obiektów. Na koniec 2018 roku liczba zdigitalizowanych obiektów znajdujących się w TBC zamknęła się cyfrą 3.955, w tym 3.839 obiektów pochodziło ze zbiorów własnych Biblioteki a 116 od podmiotów zewnętrznych pozyskanych na podstawie umowy.

Wśród umieszczonych w okresie sprawozdawczym materiałów na stronach TBC znalazło się między innymi 14 monografii tarnobrzeskich szkół, zakładów pracy, instytucji, 13 tomików biblioteczki dziejów Tarnobrzega wydanych przez Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega, 6 wydawnictw Miejskiej Biblioteki Publicznej. Uzupełniono kolekcję tematyczną o 2 tarnobrzeskich autorów – Jerzego Zuba i Włodzimierza Kłaczyńskiego zamieszczając ich dorobek literacki.

W ciągu roku odnotowano 1.962 udostępnień materiałów znajdujących się w zasobach Tarnobrzeskiej Biblioteki Cyfrowej.

IX. Promocja czytelnictwa.

W roku sprawozdawczym Biblioteka Główna oraz 8 filii bibliotecznych prowadziły szeroką działalność popularyzującą książkę i czytelnictwo. Głównym celem prowadzonych działań, kierowanych do różnych grup czytelniczych, było zwrócenie uwagi na książkę, jej wartości poznawcze, estetyczne, pogłębiające wiedzę oraz wskazywanie jej funkcji relaksowych a także poprawiających nasze samopoczucie.

W ciągu 2018 roku w 928 różnych formach pracy udział wzięło 12.880 osób. Dużym zainteresowaniem użytkowników cieszyły się imprezy czytelnicze nie tylko sprawdzone przez lata ale i również nowe, które wpisały się do kalendarza Biblioteki /zał. Nr 1/.

X. Realizacja budżetu.

Budżet MBP w roku 2018 zamknął się kwotą 2.604.026,57 zł, w tym:

1) dotacja podmiotowa	– 2.501.207,13 zł,
2) dotacje celowe:	
a) program MKiDN	
„Zakup nowości wydawniczych”	– 39.000,00 zł,
b) Miejskiej Komisji Rozwiązywania	
Problemów Alkoholowych	– 8.000,00 zł,
3) przychody własne	– 39.145,77 zł,
4) pozostałe przychody	– 16.673,67 zł.

Koszty działalności MBP w okresie sprawozdawczym ukształtowały się na poziomie 2.585.093,46 złotego. Najwyższy procent z budżetu MBP pochłonęły wydatki na wynagrodzenia pracownicze. Łącznie koszt wynagrodzeń i ZUS dla 44 osób zatrudnionych w 2018 roku wyniósł 2.056.106,66 złotych, co stanowiło 79,6% wszystkich kosztów, w tym:

1) wynagrodzenia pracownicze	– 1.776.830,47 zł - 68,4%,
------------------------------	----------------------------

2) składki ZUS – 289.276,19 zł - 11,2%.

Ponadto dodatkowymi kosztami związanymi z zatrudnieniem były między innymi, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokości 52.991,43 zł (2,0%), wydatki na szkolenia pracownicze organizowane przez firmy zewnętrzne, badania lekarskie, szkolenia bhp., zakup szkielek korekcyjnych przez pracowników, delegacje.

Znaczny koszt bo 310.461,81 zł, co stanowiło 12% w budżecie Biblioteki stanowiły wydatki związane z utrzymaniem budynku Biblioteki Głównej oraz 7 bez czynszowych lokali filii bibliotecznych. Od 1.02.2018 r. koszty utrzymania lokali znacznie wzrosły w związku z wysokim czynszem płaconym za wynajęte od Tarnobrzeskiej Spółdzielni Mieszkaniowej pomieszczenia dla Filii nr 7. Do wyżej wymienionych wydatków dochodziły też opłaty za energię, gaz, media, Internet, podatki, przeglądy budowlane, gazowe, co., zakup księgozbioru.

Prowadzona przez MBP działalność generowała również koszty związane z zakupem materiałów biurowych i bibliotecznych, środków czystości, sprzętu komputerowego i oprogramowania, folii, materiałów plastycznych, drobnego wyposażenia pomieszczeń bibliotecznych, materiałów do napraw sprzętu, mebli prowadzonych we własnym zakresie, zakup wrzutni książek, prenumerata prasy. Ogółem ta grupa kosztów zamknęła się kwotą 165.533, 56 zł, co stanowiło 6,4% ogółu kosztów działalności MBP.

Uchwalony przez Radę Miasta Tarnobrzega budżet i przekazana przez Urząd Miasta dotacja podmiotowa oraz dotacje celowe, przychody własne i pozostałe w wysokości łącznie 102.819,44 zł pozwoliły na zrealizowanie planowanych na rok 2018 zadań merytorycznych oraz administracyjno-gospodarczych Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marczaka w Tarnobrzegu.

DYREKTOR

mgr Stanisław Mazur

INFORMACJA
z działalności promującej czytelnictwo
w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Michała Marczaka w Tarnobrzegu
w 2018 roku.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono ogółem **928** imprez czytelniczych, z których skorzystało **12880 osób**, w tym:

- a) 38 lekcji bibliotecznych i wycieczek do bibliotek, z których skorzystało 843 osoby,
- b) 331 imprez literackich, w tym : spotkania autorskie, dyskusje nad książką, spotkania z książką i inne/, z których skorzystało 5327 osób
- c) 551 imprez edukacyjnych, w tym : konkursy, odczyty, koncerty, warsztaty, zajęcia plastyczne, gry, zabawy, z których skorzystało 4981 osób
- d) 8 wystaw, które obejrzało 1737 osób.

Ponadto:

- 10 wystaw w "Galerii Okno" i 8 w witrynie Oddziału dla dzieci i młodzieży Biblioteki Głównej,
- 492 wystawki okolicznościowe (nowości książkowych, rocznicowe, tematyczne)

Jedną z realizowanych form pracy z czytelnikiem we wszystkich agendach i filiach były lekcje biblioteczne, w trakcie których uczestnicy nie tylko poznali bibliotekę, zasady korzystania z jej zbiorów ale również historię książki, pisma oraz historię miasta. Realizowano również lekcje związane z rocznicami państwowymi, miejskimi i literackimi.

Z tej formy korzystały grupy zorganizowane wszystkich poziomów nauczania. W 2018 roku przeprowadzono 33 lekcje biblioteczne dla 772 osób. Największą popularnością cieszyły się tematy „Moje spotkania z Biblioteką”, „Różne książki na różnych nośnikach”, „Dotykem czytane – o alfabecie Braille’a i nie tylko”, „Literki znamy-książki czytamy”, „Nie ma ulicy Zielonej”, „Regionalne repozytorium”. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również lekcje przygotowane w związku z ogólnopolskimi obchodami 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, np. „Symbole narodowe- godło, barwy i hymn”, „Odzyskanie niepodległości w literaturze” „Nasza Niepodległa”, „Polska - nasza Ojczyzna”, „Nim nadeszła upragniona wolność” połączona z prezentacją multimedialną „Tarnobrzeżanie na drogach do niepodległości”.

Inną formą promocji były wycieczki do biblioteki. W okresie sprawozdawczym gościliśmy 5 wycieczek z tarnobrzeskich przedszkoli i szkół podstawowych. Celem odwiedzin było pokazanie najmłodszym miejsca- instytucji, w której można obcować z książką.

Spotkania autorskie to kolejna popularna forma pracy Biblioteki . Bezpośredni kontakt z autorem nie tylko zachęca do sięgnięcia po książki autora, ale również daje możliwość rozmowy na temat publikacji i literatury w szerokim tego słowa znaczeniu.

W okresie sprawozdawczym w ramach cyklu „ Książka z autografem” odbyło się 6 spotkań: z Piotrem Dumą, Andrzejem Cebulą, ks. Krzysztofem Irkiem, Ewelina Dydą, Agnieszką Lingas- Łoniewską oraz z Adamem Wójcikiem-Łużyckim. Piotr Duma promował

2 tom „Tarnobrzeskich śladów” poświęcony miejscom w kraju i poza granicami Polski związanym z działalnością rodu Tarnowskich. Zaprezentował zdjęcia miniatur z kolekcji rodziny Tarnowskich, które znajdują się w Muzeum Polskim w Rapperswilu. Osobny rozdział poświęcił warszawskim śladom urodzonego w Dzikowie pedagoga, bajkopisarza i filantropa, Stanisława Jachowicza.

W ramach współpracy z Wydawnictwem Diecezjalnym w Sandomierzu z czytelnikami spotkał się ksiądz Krzysztof Irek, który zaprezentował swoją książkę "Sługa Boży Ksiądz Biskup Zygmunt Łoziński. Opowieść o świecie, którego już nie ma".

W Bibliotece Głównej gościliśmy również Ewelinę Dyda z jej najnowszą powieścią kryminalną "Przychodzę nie w porę". Spotkanie poprowadził Grzegorz Kociuba - krytyk literacki, poeta, pedagog, który na wstępie przybliżył gatunek kryminału noir uprawiany przez autorkę oraz poprowadził ożywioną dyskusję z autorką.

W ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, w Filii nr 1 odbyło się spotkanie autorskie z Agnieszką Lingas-Łoniewską, wrocławską pisarką piszącą książki łączące w sobie elementy kryminału i romansu. Książki autorki cieszą się dużą popularnością wśród kobiet i młodzieży a tematyka ich często inspirowana jest spotkaniami autorskimi.

W ramach cyklu "Debiuty" z czytelnikami Biblioteki spotkali się: Jan Rutkowski - dziennikarz, poeta, laureat wielu nagród i wyróżnień, autor zbioru wierszy "Kolekcjoner chwil" oraz tarnobrzeżanka Aleksandra Rozmus – debiutująca książką z gatunku fantasy p.t. „Okrutnik – dziedzictwo krwi”.

Dyskusje i spotkania z książką to kolejne, literackie formy realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu. W 2018 roku wzięło w nich udział 3686 osób. Między innymi rozmawiano o książkach: A. Paris „Za zamkniętymi drzwiami”, Aleksandry Boćkowskiej „Księżyc z Peweksu. O luksusie w PRL”, Elizabeth Strout „Bracia Burgess”, Agnieszki Lingas-Łoniewskiej „W szponach szaleństwa” i „Szósty”, Krisztiny Toth „Linie kodu kreskowego” M.L. Stedman „Światło między oceanami”, L.O’Nill „Sama się prosiła”, Urbanek M. „O jednym takim, któremu ukradziono słońce”, Schrammek D. „Tam gdzie czekał anioł”, Tuszyńska A. „Jamnikarium”. Spotkania z książką to forma, skierowana głównie do młodego czytelnika. Głównym założeniem tej formy pracy jest popularyzacja tekstów literackich, zaszczepienie nawyku czytania, rozbudzanie wyobraźni oraz podkreślenie wpływu książki i czytania na prawidłowy rozwój emocjonalny dziecka. W okresie sprawozdawczym zrealizowano między innymi spotkania: "Dzień Kubusia Puchatka – bohaterowie Stumilowego Lasu", "Mały pingwin Pik-Pok", "Czytanie łączy", "Czytamy wiersze Jana Brzechwy", "Książką połączeni", "Zaczytani w książkach", "Walentynkowe spotkania głośnego czytania", „Dzień Postaci z Bajek”, "Dzień Pluszowego Misia", "Akademia wierszy dla dzieci”, „Poszukiwanie wiosny w bajkach”, „Każdemu wolno czytać”, "Spotkanie głośnego czytania w Tygodniu Wychowania”.

W przeprowadzenie spotkań z książką bardzo chętnie włączyli się przedstawiciele wszystkich grup społecznych i zawodowych miasta. Między innymi dzieciom czytali: Bożena Kozieł – psycholog, Wojciech Gwoździowski, animator kultury ŚDK-u w Skopaniu, Barbara Zych, kierownik Zakładu Pielęgnacyjno- Opiekuńczego, Małgorzata Rokoszewska-Ćwiękała - dziennikarz Super Nowości, Katarzyna Wrona – funkcjonariusz Straży Miejskiej w

Tarnobrzegu i Komendant Państwowej Straży Pożarnej w Tarnobrzegu Marian Róg.

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowane były spotkania w ramach cykli tematycznych:

- „Bajki niezapominajki” – spotkania z bajkami w oddziale dla dzieci Biblioteki Głównej,
- „Czytanie i wychowanie” - to cykl comiesięcznych spotkań dla uczniów z klas I-III, jaki w roku szkolnym 2017/2018 oferuje Oddział dla dzieci Filii nr 1 na Serbinowie. Spotkania prowadzi psycholog - Bożena Kozieł,
- „Poeci dla dzieci” – cykl spotkań w Filii nr 2 dla przedszkolaków promujący twórczość polskich poetów,
- „Zaczarowane stronice”, „Między wierszem a prozą”, to spotkania głośnego czytania w Filii nr 3 połączone z rozbudzaniem wyobraźni poprzez wykonywanie różnego rodzaju prac plastycznych do przeczytanych tekstów,
- „Wszyscy potrzebujemy poezji” - to cykl spotkań poświęconych poezji dla dzieci realizowanych w Filii nr 8 w ramach głośnego czytania.

W okresie sprawozdawczym w agendach i filiach MBP zrealizowano również 120 różnorodnych innych imprez o charakterze literackim, w których udział wzięło 1326 osób. Ta forma pracy z czytelnikiem odesowana jest do wszystkich grup wiekowych. Dla dorosłych zorganizowano : „Wpisani w historię miasta” – X Tydzień Obchodów Holokaustu , Promocja 48 numeru Tarnobrzeskiego Zeszytu Historycznego , XX lecie „Dzikovii” – pisma społeczno-kulturalnego wydawanego przez Towarzystwo Przyjaciół Tarnobrzega.

Natomiast kanwę spotkań organizowanych dla dzieci i młodzieży stanowiła prezentacja fragmentów literatury w oparciu o które uczestnicy podejmowali dyskusję, ilustrowali lub tworzyli scenariusze. Do najciekawszych należały: „Skarbiec Faraona”, „Królewskie zwierzęta”, „Michałek i pudełko z niespodzianką”, „120 przygód Koziołka Matołka „Skarbczyk opowieści”, „Czytanki malowanki”.

Jedną ze sprawdzonych form pracy z czytelnikiem są wszelkiego rodzaju konkursy. W okresie sprawozdawczym, oprócz licznych konkursów plastycznych, literackich prowadzonych na bieżąco w agendach i filiach przeprowadzono 3 konkursy o zasięgu miejskim:

- „Czytelnik Roku” – podsumowanie konkursu za 2017 rok oraz ogłoszenie regulaminu na 2018 rok. Celem konkursu jest wyłonienie najaktywniejszych czytelników Biblioteki w 3 grupach wiekowych.
- „Drogi do niepodległości - 100-lecie odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską”. Konkurs adresowany do młodzieży tarnobrzeskich szkół średnich przebiegał w trzech etapach. Do finału miejskiego zakwalifikowało się 24 zwycięzców eliminacji szkolnych. Konkurs, z inicjatywy Związku Oficerów Rezerwy im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Tarnobrzegu, przeprowadzony został w ramach miejskich obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości,
- „Nowe przygody Reksia”. Konkurs był jedną z form pracy z młodym czytelnikiem jaka towarzyszyła wystawie „Mój przyjaciel Reksio”. Na konkurs

wpłynęło 57 prac, 55 autorów, spośród których komisja konkursowa wyłoniła zwycięzców. Ogłoszenie wyników konkursu połączone było z głośnym czytaniem przez dzieci wybranych fragmentów książek oraz wyświetleniem ciekawych przygód Reksia.

W konkursach miejskich udział wzięło 124 osoby.

Również inne imprezy edukacyjne, których w 2018 roku przeprowadzono 551, cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród różnych grup czytelników. Były to między innymi: kursy komputerowe językowe dla dzieci, kurs komputerowy dla osób 50+, odczyty, wernisaże wystaw, zajęcia integracyjne, plastyczne i muzyczne.

Atrakcyjną formą edukacyjną był kurs języka angielskiego dla dzieci. Przystąpiliśmy do szóstej edycji ogólnopolskiego projektu „FunEnglish w bibliotece”, w ramach którego uzyskaliśmy bezpłatny dostęp do e-learningowego kursu języka angielskiego dla dzieci. Kurs funenglish.pl jest przeznaczony dla dzieci w wieku 6-12 lat. Łączy naukę z zabawą, dzięki czemu dzieci szybko zdobywają kolejne umiejętności językowe. Kurs składa się z kilku filmów, edukacyjnych gier, fotolekcji i interaktywnych ćwiczeń. Dzieci, które ukończą kurs otrzymają certyfikat. Kursy od maja oferują: Oddział dla dzieci BG, Filia nr 1, Filia nr 2, Filia nr 4, Filia nr 5, Filia nr 7. Udział w nim wzięło 50 uczestników, którzy zrealizowali 242 lekcje.

Ponadto w Czytelni Głównej w 2018 roku realizowano bezpłatny kurs komputerowy z podstaw obsługi komputera i Internetu dla osób 50+. Podczas zajęć seniorzy uczuli się podstaw obsługi komputera, posługiwania się klawiaturą i myszką, zapoznali się z edytorem tekstu oraz zasadami korzystania z Internetu. Odbyły się 4 edycje kursu, w ramach których zrealizowano 42 zajęcia.

W okresie sprawozdawczym przygotowano i zaprezentowano następujące wystawy czasowe, które obejrzało 1737 osób:

- 17.01-28.02.2018 „Ocalone od zapomnienia” zbiory Andrzeja Cebuli, z Sandomierza. Na wystawie „Ocalone od zapomnienia” pan Andrzej zaprezentował przedmioty, które jeszcze nie tak dawno towarzyszyły człowiekowi w jego codziennym życiu. Można tu było zobaczyć kałamarze, buteleczki aptekarskie, fajki, mózdzierze, numizmaty, pęki pięknych i słusznych rozmiarów kluczy oraz to, co stanowi podstawę kolekcji, czyli przeszło 30 sztuk żelazek z duszą, na parę, gaz i węgiel. Wernisaż wystawy, 16.01.2018, z udziałem kolekcjonera, dla wielu gości był okazją do wspomnień z lat dzieciństwa spędzonych w otoczeniu eksponowanych przedmiotów,

- 16.03 - 30.04.2018 „Karnawał w Wenecji 2018 – fotografia Bogdana Myśliwca”. Na wystawie tarnobrzeski fotograf i fotoreporter zaprezentował zdjęcia z pobytu w Wenecji podczas karnawału. Ważnym uzupełnieniem wernisażu była barwna opowieść autora o tajnikach wykonanych zdjęć oraz degustacja włoskich potraw,

- 08.05– 30.05.2018 „Literacki Tarnobrzeg”.

Wystawa zorganizowana z okazji 425 rocznicy lokacji miasta Tarnobrzega, na której prezentowano wydawnictwa, które ukazały się w Tarnobrzegu, traktujące o naszym mieście oraz reprezentujące autorów z nim związanych. Zaprezentowano dorobek 58 autorów, na który składają się zróżnicowane pod względem gatunku i treści publikacje, m.in. powieści, opowiadania, tomiki poezji, publikacje historyczne, biograficzne, przewodniki, albumy. Całość uzupełniły historyczne zdjęcia Tarnobrzega oraz wybrane fragmenty "Pamiętników włościanina" Jana Słomki charakteryzujące życie codzienne oraz wydarzenia w naszym mieście z II poł. XIX i początków XX wieku. Wernisaż

wystawy, 7 maja 2018 roku, uświetnili autorzy prezentowanych książek, którzy chętnie opowiedzieli o swojej twórczości i nie kryli zaskoczenia, że Tarnobrzeg może pochwalić się tak dużą ilością tytułów oraz wieloma ciekawymi autorami, którzy istnieją również w obiegu ogólnopolskim.

- 06.06 – 13.07.2018 „Mój przyjaciel Reksio”.

W roku ubiegłym Reksio, bohater ukochanej przez dzieci dobranocki, obchodził swoje 50 – te urodziny. Z tej okazji Muzeum Dobranocek w Rzeszowie przygotowało ekspozycję poświęconą jubilatowi. Dzięki wieloletniej współpracy pomiędzy Miejską Biblioteką Publiczną w Tarnobrzegu a Muzeum w czerwcu br. ekspozycja prezentowana jest w naszej Bibliotece. Na wystawie oprócz oryginalnych projektów postaci, celuloidów, dekoracji, scenariusza, storyboardów, przypinek, plakietek, przywieszek, kart i znaczków pocztowych czy numizmatów, zobaczyć można przedmioty codziennego użytku z wizerunkiem Reksia. Osobną część stanowią dokumenty i przedmioty związane z Lesławem Marszałkiem - pomysłodawcą postaci Reksia. Wśród nich znajduje się między innymi maszyna do pisania, zdjęcia oraz wiele ciekawych pamiątek z prywatnych zbiorów żony twórcy, pani Haliny Filek – Marszałek. Wystawę otworzyła i w bardzo interesujący sposób zaprezentowała Reksia dyrektor Muzeum Dobranocek w Rzeszowie – Katarzyna Lubas.

- 20.08 - 10.10.2018 „Ikony Marii Topolewicz” – prezentacja prac Marii Topolewicz z Rzeszowa. Na wystawie oprócz wyobrażeń Świętych, scen rodzajowych opisujących życie i śmierć Jezusa Chrystusa, najczęściej pojawiającym się motywem był wizerunek Matki Bożej Czulej i Matki Bożej Przewodniczki. Całość ekspozycji dopełniła literatura dotycząca tematu. Wernisaż wystawy „Ikony Marii Topolewicz”, który odbył się 20 sierpnia 2018 r. zgromadził wielu gości, wśród których byli przyjaciele i znajomi artystki jak i tych, których ikony urzekają swoim pięknem, tajemnicą, blaskiem złota i ciepłem koloru. O samej autorce, jej zainteresowaniach i pasji tworzenia opowiedziała dr Anna Niewolak.

- 05.11 - 31.12.2018 „Niepokorna, Niepodległa...” – wystawa literacka ze zbiorów własnych Biblioteki przygotowana została w oparciu o literaturę historyczną, pamiętnikarską oraz piękną ze szczególnym uwzględnieniem publikacji regionalnych. Uzupełnieniem wystawy były reprodukcje obrazów wybitnych malarzy - Jana Matejki, Wojciecha Kossaka, Stanisława Bagińskiego. Scenariusz opracowany został tak, jak toczyły się losy Polski w tym okresie historii. Od konfederacji barskiej, poprzez insurekcję kościuszkowską, wojny napoleońskie, powstania listopadowe i styczniowe, epopeję Legionów Józefa Piłsudskiego do listopada 1918 roku. Podczas wernisażu wystawy, który odbył się 5 listopada 2018 roku, postać jednego z współpracowników Józefa Piłsudskiego - generała Lucjana Żeligowskiego przedstawił Janusz Kłos, prezes koła Związku Oficerów Rezerwy im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Tarnobrzegu.

W "Galerii Okno" eksponowano różne prace regionalnych twórców, głównie malarstwo, rysunek, grafikę, fotografie:

- 22.01.2018 „Styczniowe tworzenie” ,
- 03.03 - 30.03.2018 „Minęło dziesięć lat...”,
- 06.04 - 24.04.2018 „In Memoriam” Ku pamięci”,
- 07.05 - 30.05.2018 „Różne twarze miasta”,

- 07.06 - 28.06.2018 „Wśród kwiatów i drzew”,
- 29.06 - 27.07.2018 „Stworzone dłutem i pędzlem Leszka Kwiatkowskiego”,
- 10.08 - 10.09.2018 „W wolnym czasie” – wystawa zbiorowa,
- 15.10 - 15.11.2018 „Obrazy Danuty Winkler”,
- 23.11 - 15.12.2018 „Tarnobrzeg z lotu ptaka-fotografie Piotra Morawskiego”,
- 19.12 - 15.01.2019 „Pora prezentów”.

W witrynie Oddziału dla dzieci BG eksponowano :

- 03.01 - 26.01.2018 wystawa "Prace dzieci ze Szkoły Specjalnej",
- 20.05 - 25.06.2018 „Pozdrowienia z Tarnobrzega” - wystawa fotokopii kart pocztowych z lat 1914-1980,
- 27.06 - 30.07.2018 „Tu czytam? - Współczesna ilustracja polska dla dzieci”- wystawa plakatu,
- 21.08 - 10.09.2018 Wystawa prac wykonanych przez uczestników zajęć zorganizowanych przez Bibliotekę w czasie wakacji,
- 05.09 - 30.09.2018 „Z wakacyjnej poczty” – wystawa pocztówek,
- 15.09 - 15.10.2018 „Hieronim Dekutowski „Zapora” we wspomnieniach swoich żołnierzy, przełożonych i tych, którzy go znali...”,
- 25.10 - 30.12.2018 „Polska zmartwychwstała, mamy wolną Polskę – Rok 1918 w Tarnobrzegu”,
- 30.11 - 15.12.2018 wystawa pokonkursowa "Najpiękniejszy orzeł - Godło Polski" - prace dzieci z przedszkola nr 4.

Ogólnopolskie i miejskie akcje czytelnicze

XV Ogólnopolski Tydzień Bibliotek „(Do)wolność czytania”

W nawiązaniu do tegorocznego hasła "(Do)wolność czytania" przy organizacji różnorodnych form pracy skierowanych do wszystkich grup wiekowych wykorzystano literaturę o bardzo zróżnicowanej treści. Realizację programu rozpoczęto już 7 maja otwarciem wystawy „Literacki Tarnobrzeg”. W ramach Tygodnia odbyły się spotkania autorskie. W Bibliotece Głównej gościliśmy ks. Krzysztofa Irka a w Filii nr 1 Agnieszkę Lingas – Łoniewską. Przeprowadzono szereg lekcji bibliotecznych, zajęć literacko - plastycznych i spotkań głośnego czytania. W ostatnim dniu akcji 15 maja, w Filii nr 2 wspólnie z zaprzyjaźnionym Przedszkolem nr 15 i Domem Dziennego Pobytu MOPR zorganizowano imprezę plenerową pt. „Książką połączeni”. Przedszkolaki z grupy „Misie” zaprezentowały przedstawienie zatytułowane „Polskie ABC”, w którym pięknie recytowały wiersze o książce i czytaniu oraz śpiewały piosenki. Widzami i słuchaczami byli seniorzy z Dziennego Domu Pobytu MOPR, rodzice dzieci oraz czytelnicy filii. W drugiej części spotkania dorośli recytowali wiersze dzieciom. Poezja Jana Brzechwy, Juliana Tuwima, Ewy Szelburg-Zarembiny doskonale połączyła pokolenia. W realizacji programu Tygodnia Bibliotek udział wzięli ponadto: Piotr Duma – który gościł w Filii nr 2 na spotkaniu z młodzieżą. W Filii nr 4 Wojciech Gwoździowski przypomniał przygody Koziołka Matołka a Elżbieta Chabel poprowadziła warsztat „Patriotyzm to też region”. W Filii nr 5 z najmłodszymi czytelnikami spotkała się

Marzena Janowska, autorka wierszy i bajek dla dzieci.

XVII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom „Czytanie łączy”.

W czasie tegorocznych obchodów Tygodnia Czytania w Bibliotece Głównej i filiach bibliotecznych odbywały się spotkania głośnego czytania, którym towarzyszyły pogadanki, zajęcia i zabawy inspirowane literaturą dziecięcą. Czytanie zainaugurowane w Oddziale dla Dzieci Biblioteki Głównej przez Komendanta Miejskiego Policji w Tarnobrzegu - podinspektora Stanisława Sekułę kontynuowali: kierownik Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego pani Barbara Zych, Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnobrzegu Marian Róg, młodszy brygadier Anna Kanios i młodszy brygadier Jacek Widuch, funkcjonariusze Straży Miejskiej: aplikant Katarzyna Wrona i starszy inspektor Janusz Pyka. Czytali również uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 10 oraz bibliotekarze, którzy z tą misją zawitali również do przedszkoli. Na spotkaniach nasi goście czytali dzieciom książki, które inspirowały do rozmów o wykonywanych zawodach, o zdrowiu, bezpieczeństwie i uniwersalnych wartościach, którymi należy kierować się w życiu. W Filii nr 1 uczniowie szkoły podstawowej wzięli udział w maratonie czytania książki Kornela Makuszyńskiego "Awantury i wybryki małej małpki Fiki-Miki". W ramach programu przeprowadzono 14 spotkań, z których skorzystało 458 osób.

IV Ogólnopolska Noc Bibliotek "RzeczpospoCzyta"

W sobotę, 9 w Filii nr 7 na osiedlu Dzików zorganizowano IV Ogólnopolską Noc Bibliotek. Do akcji włączyli się tarnobrzescy harcerze z 11 TDH "Wrzosowisko", którzy wraz z bibliotekarzami przygotowali bogaty program imprezy pod hasłem „I zobaczyłem Indie...”. W jej trakcie poznawano ciekawy kraj wyróżniający się krajobrazem, przyrodą, architekturą, obyczajowością, życiem codziennym. Impreza odbyła się w bogatej scenerii w indyjskim klimacie przygotowanej przez bibliotekarzy i harcerzy. W sali pełnej dywanów, kolorowych tiuli, słoni, kadzideł, płatków kwiatów, moskitier i fotografii przygotowano punkty, gdzie należało wykazać się zdolnościami manualnymi tworząc zakładkę do książki, dobrym węchem i smakiem przy rozpoznawaniu przypraw, wiedzą na temat obyczajów Indii i zmysłem obserwacji przy układaniu puzzli. Gościem spotkania był Bogdan Myśliwiec, tarnobrzescki fotoreporter, który podróżował po Indiach i wrócił z tej wyprawy z fascynującymi fotografiami. Opowiedział o podróży do Indii, zwrócił uwagę na ciekawe zdjęcia, które w formie papierowej i elektronicznej prezentowane były przez cały czas trwania imprezy. Wśród wielu propozycji była również degustacja trzech indyjskich potraw. W spotkaniu uczestniczyło 80 osób.

Narodowe Czytanie „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego

W bieżącym roku we wspólnym czytaniu w Filii nr 3, zlokalizowanej w osiedlu Miechocin wzięło udział 89 osób. Spotkanie rozpoczęło się krótkim wystęпом zespołu Ocicanki, który zaprezentował składankę popularnych pieśni legionowych. Czytanie „Przedwiośnia” zainaugurowała wiceprezydent Tarnobrzega Anna Pekar. Następnie czytały osoby, które odpowiedziały na zaproszenie Rady Osiedla i Biblioteki, a byli wśród nich mieszkańcy Osiedla i miasta, czytelnicy Filii, radni Dariusz Bożek i Bożena Kapuściak, dyrektorzy instytucji i urzędów, w tym m.in. Elżbieta Miernik-Krurka, Barbara Zych, Wilhelmina Kropornicka wraz z uczniami Szkoły Podstawowej nr 6, harcerze z 11 TDH „Wrzosowisko”,

słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku, uczestnicy Domu Dziennego Pobytu. Wszyscy czytający otrzymali certyfikaty, na których znalazł się również okolicznościowy stempel przesłany przez Kancelarię Prezydenta RP. Również stempel umieszczany był na prywatnych, przyniesionych przez czytających powieściach. Na zakończenie zarówno na czytających, jak i słuchaczy czekał staropolski żur.

Akcja Zima w Mieście 2018 - „Kiedy Zima wkole w Bibliotece jest wesoło”.

Łącznie przeprowadzono 69 spotkań, z których skorzystało 551 osób

W Bibliotece Głównej i filiach zorganizowano szereg różnorodnych imprez dla dzieci będących okazją do odkrycia nowych pasji, wykazania się kreatywnością i zdolnościami manualnymi. Podczas spotkań czytelniczych oraz warsztatów literacko-plastycznych, dzieci, inspirowane fragmentami literatury, wykonywały prace bawiąc się kolorem i formą. Zdecydowana większość przeprowadzonych zajęć odbywała się w blokach tematycznych. Oddział dla dzieci Biblioteki Głównej podczas tegorocznych ferii zabrał uczestników zajęć w odległe obszary polarne. W Oddziale dla dzieci Filii nr 1 w ramach cyklu „Zima, książka i ja ...” również połączono literaturę ze sztuką. Natomiast w Oddziale muzyczno - fonograficznym odbywały się zabawy przy muzyce, podczas których niekwestionowanym przebojem była taneczna mata. W Filii nr 2 powstały „pejzaże mrozem malowane” a w Filii nr 8 zakładki do książki. Uczestnicy spotkań w Filii nr 3 zostali przeniesieni „w krainę zimowych opowieści”. Powstały tu zimowe ogrody, zaczarowane kule i figurki zimowych przyjaciół. Spotkania w Filii nr 4 zdominowały zabawy integracyjne. Tematem przewodnim zajęć przeprowadzonych w Filii nr 5 były Anioły inspirowane książkami, m.in. E. Masłowskiej, natomiast w Filii nr 6 m.in. rozwiązywano zagadki z detektywem Pozytywką.

Akcja Lato w Mieście 2018

Łącznie przeprowadzono 319 zajęć, z których skorzystało 2734 dzieci.

W ramach akcji w agendach i filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu zgodnie z wakacyjnym programem codziennie realizowane były różnorodne formy pracy.

W Oddziale dla dzieci Biblioteki Głównej podczas lipcowych spotkań powstały między innymi wizerunki Liska Chytruska, Owieczki Meli czy Kury Adeli. Piraci, rybki i straszdyła to pokłosie zajęć prowadzonych w Oddziale dla dzieci Filii nr 1. Oddział muzyczno-fonograficzny natomiast zabierał dzieci w świat dźwięków. Spotkania „Więc chodź pomaluj mój świat” czy „Godzina z karaoke” to była w lekkiej, zabawowej formie edukacja muzyczna. Nie zabrakło również zabaw ruchowych, których zwolennicy „okupowali” matę edukacyjną. W Filii nr 2 bohaterką spotkań była Piegowata Pipii. Ta książkowa i filmowa postać wesołej dziewczynki zainspirowała do wielu ciekawych zajęć w bibliotece. Zajęciom realizowanym w Filii nr 8 towarzyszyły natomiast Słoń Dominik i Świnka Peppa. Podczas spotkań Akademii Malucha prowadzonej w Filii nr 5 dwulatki pod opieką rodziców poznawały kolory, kształty i formy, które potem własnoręcznie przenosiły na arkusz papieru. Nie mniejszą popularnością cieszyły się zajęcia plastyczne prowadzone przez bibliotekarzy i plastyka MBP z wykorzystaniem między innymi materiałów z recyklingu. Makiety ogrodów,

pocztówki, zakładki do książek, wachlarze, formy przestrzenne wykonane techniką origami to tylko niektóre z prac wykonanych w bibliotekach. W ramach cyklu „Pędzel kontra ołówki” w Filii nr 3 powstały również różnobarwne wróżki, kleksy oraz magiczne pudełka pełne skarbów.” Dla miłośników literatury realizowane były także spotkania głośnego czytania. Na przykład w Filii nr 6 opowieści o wesołych motylach, sympatycznej łyżce czy wdzięcznym drzewie można było wysłuchać w... altanie. Natomiast w Filii nr 7 w każdy wtorek czytane były kolejne przygody Ciumkówi Martynki. W ramach programu dzieci korzystały również z dostępnych w bibliotece gier planszowych, rozgrywając mini turnieje i zawody.

Obchody ważnych rocznic

Biblioteka uczestniczyła również w obchodach ważnych rocznic realizowanych w ramach programów miejskich, między innymi:

- Obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości.

25 maja w Bibliotece Głównej rozstrzygnięto konkurs „Drogi do niepodległości-100-lecie odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską”. Konkurs adresowany do młodzieży tarnobrzeskich szkół średnich przebiegał w trzech etapach. Patronat nad konkursem zorganizowanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Związek Oficerów Rezerwy im. Marszałka Józefa Piłsudskiego objął Przewodniczący Rady Miasta Tarnobrzega Dariusz Bożek. Przez cały rok w agendach i filiach MBP realizowano również tematyczne lekcje biblioteczne. Najmłodsi czytelnicy, w trakcie spotkań, utrwalali swoją wiedzę dotyczącą narodowych symboli. Młodzież szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych poznawała historię oraz nabywała umiejętności szukania publikacji związanych z tematem. „Odzyskanie niepodległości w literaturze”, „Nasza Niepodległa”, „Gdy nadeszła upragniona wolność”, „11 Listopada”, „Tarnobrzeżanie na drogach do niepodległości” to tylko niektóre ze zrealizowanych tematów. Uzupełnienie spotkań stanowiły prezentacje multimedialne. Dla młodzieży szkół średnich zorganizowane zostało spotkanie „Życie obyczajowe w okresie Dwudziestolecia Międzywojennego” – które poprowadziła Katarzyna Kyc z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej – Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie. Od 05 listopada do 30 grudnia 2018 r. w Sali odczytowej prezentowana była wystawa czasowa „Niepokorna, Niepodległa”, której scenariusz opracowany został tak, jak toczyły się losy Polski w tym okresie historii. Od konfederacji barskiej, poprzez insurekcję kościuszkowską, wojny napoleońskie, powstania listopadowe i styczniowe, epopeję Legionów Józefa Piłsudskiego do listopada 1918 roku.

Na wystawie zaprezentowano kilkanaście biogramów miejscowych bohaterów powstań. W gronie tym znalazło się także wielu przedstawicieli miejscowej inteligencji, mieszczaństwo a nawet włościanie. Nie mniej bogato wygląda udział mieszkańców Tarnobrzega na frontach I wojny światowej. Kilkanaście kolejnych biogramów zaprezentowanych w tej części ekspozycji to niewielka część z bardzo długiej listy nazwisk. W oparciu o prezentowany na wystawie materiał został przygotowany katalog. Natomiast w galerii okno prezentowana była ekspozycja „Polska zmartwychwstała, mamy już Polskę – Listopad 1918 w Tarnobrzegu”. Scenariusze spotkań oraz wystaw przygotowane zostały w oparciu o książkę tradycyjną,

zbiory audiowizualne oraz możliwości ekranu interaktywnego. Przy ich realizacji zwracano szczególną uwagę na wydarzenia, w których udział brali Tarnobrzeżanie.

- 425 lat nadania Tarnobrzegowi praw miejskich

W ramach obchodów w Czytelni Głównej przeprowadzono dwie lekcje biblioteczne dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Nie ma ulicy Zielonej”. Ponadto w witrynie oddziału dla dzieci przygotowano dwie ekspozycje. „Tarnobrzeg w malarstwie i rysunkach” gdzie zaprezentowano prace tarnobrzeskich twórców oraz ekspozycję „Pozdrowienia z Tarnobrzega”, na którą złożyło się 58 fotokopii kart pocztowych (zbiory prywatne) będących w obiegu w przedziale czasowym 1910 – 1990 r.

- Rok maj. Hieronima Dekutowskiego

W ramach obchodów w Filii nr 2 na os. Siarkowiec zorganizowano spotkanie z Piotrem Dumą. Wykład „Hieronim Dekutowski ps. „Zapora”, przygotowany przez tarnobrzeskiego regionalistę skierowany był do młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W dniach 15.09 – 15.10. 2018 roku w witrynie Oddziału dla dzieci i młodzież BG prezentowana była ekspozycja „Hieronim Dekutowski „Zapora” we wspomnieniach swoich żołnierzy, przełożonych i tych, którzy go znali...”. Na 15 planszach umieszczono fragmenty wspomnień zamieszczonych w publikacjach oraz archiwalne zdjęcia. Przy realizacji ekspozycji wykorzystano dostępną w Bibliotece literaturę.

Przygotowano również prezentację multimedialną pod takim samym tytułem.

Współpraca ze środowiskiem osób niepełnosprawnych

W 2018 roku Biblioteka prowadziła działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. W Filii nr 1 specjalizującej się w obsłudze osób z dysfunkcją wzroku zorganizowano między innymi:

- Koncert kolęd w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tarnobrzegu dla członków Koła PZN, Domu Dziennego Pobytu, Warsztatów Terapii Zajęciowej, uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych,
- Pokaz sprzętu specjalistycznego dla osób z dysfunkcją wzroku przeprowadzony przez przedstawicieli firmy Altix z Rzeszowa dla członków Koła Polskiego Związku Niewidomych i Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- „Warto przeczytać” – spotkania członków Koła Polskiego Związku Niewidomych w Tarnobrzegu, rozmowa o audiobookach polecanych do przeczytania,
- Projekcje filmów z audiodeskrypcją. Prezentowane filmy to m.in.: „1920 Bitwa Warszawska”; Historia Marii”; „Mocna kawa wcale nie jest taka zła”,
- „Poczuj i dopasuj” – zabawy z wykorzystaniem zabawek i gier edukacyjnych dla dzieci z Zespołu Szkół Specjalnych i tarnobrzeskich przedszkoli,
- Zajęcia z wykorzystaniem zabawek i gier edukacyjnych, podczas których przybliżono dzieciom świat osób niewidomych i niedowidzących,
- „Książka naszym przyjacielem”- lekcja biblioteczna dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych.
- 18 grudnia 2018 roku przeprowadzone zostały Warsztaty Florystyczne dla Niewidomych. Warsztaty zorganizowała Fundacja Szansa dla Niewidomych –

Tyflopunkt w Rzeszowie. Uczestnicy warsztatów tworzyli z gałązek, kwiatów i świec stroiki bożonarodzeniowe.

- 15 grudnia 2018 r w Filii odbyło się spotkanie z Mikołajem dla dzieci z Koła PZN w Tarnobrzegu, na którym gościł Prezydent Miasta Tarnobrzega pan Dariusz Bożek. Przed uczestnikami spotkania wystąpili uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Tarnobrzegu. W repertuarze znalazły się najpiękniejsze polskie kolędy i pastorałki. Pracownicy Biblioteki przygotowali dla uczestników spotkania również inne atrakcje, m.in. zabawy: „Połącz w pary bombki” oraz tworzenie z puzzli portretu Św. Mikołaja, do których zaprosili nie tylko dzieci, ale i wszystkich dorosłych.
- 19.03 - 30.04.2018 zaprezentowana została wystawa rysunków ucznia Gimnazjum Specjalnego pod tytułem: „W świecie fantazji”.

Ponadto dla grupy wychowanków Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Mokrzeszowie w 2018 roku Filia nr 4 rozpoczęła cykl spotkań literacko – edukacyjnych. Scenariusze spotkań obejmują zarówno popularyzację literatury jak również zajęcia manualne. Wszystkie elementy składowe zajęć są dobierane odpowiednia do możliwości percepcji uczestników. W ramach spotkań czytane są teksty literackie oraz realizowane formy takie jak: zgaduj zgadule, układanki, wyklejanki zgodnie z tematyką spotkania.

Wybrane inne formy pracy z czytelnikiem

- **„Kalendarz Świąt Niezwykłych”** – Oddział dla dzieci i młodzieży Biblioteki Głównej w okresie sprawozdawczym realizował cykl spotkań dla najmłodszych czytelników W ramach cyklu organizowane były spotkania z książką i spotkania literacko-plastyczne. Scenariusze przygotowywane były w oparciu o dostępną w agendzie literature oraz możliwości monitora interaktywnego. Tematy dotyczą wielu nietypowych, mało znanych świąt, aczkolwiek bardzo ważnych w niektórych krajach np. „Dzień Czekolady” „Dzień Wiedzy o Pingwinach”, „Dzień Dobrych Uczynków”, „Dzień Kredki” czy „Dzień Spadającego Liścia.
- **“Czytanie i wychowanie”** to cykl spotkań dla uczniów z klas I-III prowadzonych w Filii nr 1 przez psycholog Panią Bożenę Kozieł. W trakcie spotkań poruszane są trudne i ważne tematy, nurtujące dzieci.
- **Wiele emocji** dostarczyło uczestnikom spotkanie „Czytamy wiersze Jana Brzechwy”, podczas którego w niekonwencjonalnych pozach (leżąc, kucając, stojąc na jednej nodze) czytano wiersze poety. Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyła się lekcja dla przedszkolaków.
- **Projekcje filmowe** Od października 2018 roku Oddział muzyczno-fonograficzny Filii nr 1 może pochwalić się nową ofertą kulturalną. Są to projekcje filmów dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W ramach umowy zawartej z Motion Picture Licensing Company, biblioteka wykupiła Parasol Licencyjny MPLC, który pozwala organizować pokazy filmowe.
- **“Poeci dla dzieci”** to cykl spotkań realizowany w Oddziale dla dzieci i młodzieży Filii nr 2, w ramach którego, co miesiąc prezentowana jest twórczość jednego z

polskich poetów piszący dla dzieci. Systematycznie biorące udział w spotkaniach przedszkolaki z Przedszkola nr 4 i nr 15 poznały utwory J. Brzechwy, L. J. Kerna, J. Tuwima, A. Frączek, W. Chotomskiej J. Kulmowej oraz Danuty Wawiłow.

- „**W krainie wyobraźni**” to cykl spotkań plastycznych realizowany w Filii nr 3. W trakcie zajęć dzieci mają możliwość rozwijać swoje zainteresowania plastyczne i manualne.
- „**Wszyscy potrzebujemy poezji**” to cykl spotkań realizowany w ramach spotkań głośnego czytania w Filii nr 8 . 21 marca ustanowiono Światowym Dniem Poezji. W tym dniu przeprowadzono spotkania w trakcie, których czytano wiersze, rozmawiano o roli poezji w życiu człowieka. Przedszkolaki, uczestnicy spotkania poznali znaczenie słów: wiersz, rym, rytm.
- „**W wolnym świecie pszczoł**”, spotkanie dla dzieci zorganizowane w Filii nr 5 poprowadziła Małgorzata Wójtowicz. Uczestnicy mieli okazję posmakowania miodu, poznania zapachu pyłku kwiatowego.

Opracował:

Kierownik Działu Udostępniania
Zbiórów

mgr Monika Sadekowska

DYREKTOR
mgr Stanisława Mazur

**Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego za rok 2018
Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu**

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2018 po korekcie	Wykonanie planu za rok 2018
1	2	3	4
I.	PRZYCHODY OGÓŁEM	2 584 907,13	2 588 192,90
	w tym:		
	1.Dotacje z budżetu Urzędu Miasta	2 501 207,13	2 501 207,13
	2.Dotacje celowe	47 000,00	47 000,00
	3.Dochody własne	36 700,00	39 985,77
II.	KOSZTY OGÓŁEM	2 584 907,13	2 572 561,25
	w tym:		
	1.Wynagrodzenia	1 804 010,00	1 766 830,47
	2.Składki ZUS	308 520,00	289 276,19
	3.Materiały i usługi	299 597,13	336 410,95
	w tym:		
	a) utrzymanie obiektów, media, prenumerata prasy	230 157,13	269 842,84
	b) ZFŚS	54 540,00	52 991,43
	c) podatki i opłaty	14 900,00	13 576,68
	4.Działalność promująca czytelnictwo	8 780,00	0,00
	5.Amortyzacja (wydatki majątkowe)	164 000,00	180 043,64
	w tym:		
	a) zakup księgozbioru	145 000,00	155 444,19
	b) pozostałe	19 000,00	24 599,45
III.	WYNIK FINANSOWY	0,00	15 631,65

Dane dodatkowe:	01.01.2018	31.12.2018
stan środków pieniężnych	105 301,37	126 380,56
stan należności	0,00	0,00
stan zobowiązań	7 082,04	15 138,56

Wyszczególnienie

1	2	3	4
I.	Przychody	2 584 907,13	2 588 192,90
	w tym:		
	1.Dotacja z budżetu Urzędu Miasta	2 501 207,13	2 501 207,13
	2.Dotacje celowe	47 000,00	47 000,00
	w tym :		
	a) dotacja celowa z Funduszu Antyalkoholowego	8 000,00	8 000,00
	b) dotacja MKiDN na zakup nowości wyd.	39 000,00	39 000,00
	3.Dochody własne	36 700,00	39 985,77
	w tym:		
	a) kary za przetrzymane zbiory biblioteczne	22 530,00	24 808,50
	b) sprzedaż cegiełek	2 600,00	4 961,00
	c) odpłatne usługi na rzecz ludności (wypożyczenia kaset, wydruki komputerowe,zwrot, internet, skan,odbitki ksero	9 720,00	6 581,03
	d) pozostałe przychody	1 850,00	3 635,24
II.	Koszty ogółem	2 584 907,13	2 572 561,25
	w tym:		
	1. Wynagrodzenia	1 804 010,00	1 766 830,47
	a) wynagrodzenia	1 566 116,00	1 581 928,87
	b) nagrody jubileuszowe	109 224,00	129 447,00
	c) odprawy emerytalne	106 670,00	39 765,00
	d) nagrody roczne	12 000,00	11 739,90
	e) honoraria, umowy cywilno-prawne	10 000,00	3 949,70
	2.Składki ZUS	308 520,00	289 276,19
	3.Materiały,usługi, ZFŚS, Podatki i opłaty	299 597,13	336 410,95
	w tym:		
	3.1 Materiały i usługi	230 157,13	269 842,84
	a) prenumerata prasy	27 600,00	24 963,69
	b) materiały biurowe, środki czystości, nagrody konkursowe, wyposażenie, części zamienne	35 700,00	69 685,55
	c) zużycie energii	107 250,00	76 256,47
	d) usługi obce (czynsze, media, monitoring, naprawy)	59 607,13	98 937,13
	3.2 Odpis na ZFŚS	54 540,00	52 991,43
	3.3 Podatki i opłaty	14 900,00	13 576,68
	a) podatek od nieruchomości	14 900,00	13 576,68
	b) PFRON	0,00	0,00
	4. Działalność promująca czytelnictwo	8 780,00	0,00
	a) honoraria, umowy cywilno-prawne	5 000,00	0,00
	b) materiały i usługi promocyjne	3 780,00	0,00
	5. Amortyzacja (zakupy majątkowe)	164 000,00	180 043,64
	w tym :		
	a) zakup księgozbioru	145 000,00	155 444,19
	b) zakup sprzętu komputerowego	15 000,00	10 916,36
	c) pozostałe wydatki majątkowe	4 000,00	13 683,09

Tarnobrzeg, 22.02.2019 r.

Główny Księgowy

mgr Eulalia Kobylarz

DYREKTOR

mgr Stanisława Mazur